

THESIS RESEARCH

UDC 007:621.397.13:316.658

Mechanisms of Sexual Type “Unideal Character” Introduction to TV-Content

Volodymyr Hrysiuk

*PhD Student, Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv,
36/1 Yuriy Illienka St., Kyiv, 04119, Ukraine.*

Corresponding author's e-mail address: v.hrysiuk@gmail.com

ABSTRACT

In the given article the definition of a sexual type “unideal character” is proposed and the functions, techniques, a model and a mechanism of its use in the serials of the beginning of the XXI century, that are free for the Ukrainian media audience are described. On the example of TV serials such as “Game of Thrones”, “Doctor House”, “Internes”, “Sherlock”, “Sex and the City”, “The Grand Century. Roxolana” the basic features of creation of the main character image according to the sexual type of “unideal character” are revealed and the methods of movies popularization through demonstration of various sexual scenes on the screen (incest, gay-lesbian-sex and bisexual relationship) are described. These methods are based on the effect of hyper-realistic involvement, provocation that encourages memory retention of the character as well as its identification.

The methods of monitoring (American, British, Russian and Turkish TV series at the beginning of the XXI century), analysis of characteristics of creation of the main character image in TV serials), descriptive method of features of creation of sexual types “unideal character” as well as the method of comparison of actors from different movies were used in the work.

The objective of the study is to describe the mechanisms and to ascertain the functions of introducing the type “unideal character” to media content (on the example of TV serials such as “Game of Thrones”, “Dr. House”, “Internes”, “Sherlock”, “Sex and the City”, “The Grand Century. Roxolana”).

Keywords: sexuality; serials; “Game of Thrones”; manipulation; mass media; content.

УДК 007:621.397.13:316.658

Механізм впровадження у телеконтент сексуального типу «неідеальний герой»

Володимир Грисюк, *Інститут журналістики Київський національний університет імені Тараса Шевченка, аспірант*

Резюме

У статті запропоновано дефініцію, а також описано моделі та механізми застосування сексуального типу «неідеальний герой» у серіалах початку XXI ст., які є у вільному доступі для української медіааудиторії. На прикладі телесеріалів «Гра престолів», «Доктор Хаус», «Інтерни», «Шерлок», «Секс і місто», «Величне століття. Роксолана» виявлені основні особливості побудови образу головного героя за сексуальним типом «неідеальний герой» та прописані способи популяризації стрічок шляхом демонстрації на екрані варіативних сексуальних сцен (інцест, гей-лесбі-секс, бісексуальні стосунки), що ґрунтуються на ефекті гіперреалістичного залучення, провокації, що сприяє запам'ятовуванню персонажа, а також ототожненню.

У роботі використано метод моніторингу серіалів, які користуються популярністю в української медіааудиторії, аналіз характеристик і побудови образу головних персонажів у телесеріалах, описовий метод особливостей створення сексуальних типів «неідеальний герой», а також метод порівняння різних стрічок.

Мета дослідження – описати механізм та виявити модель впровадження у медіаконтент (телесеріали) персонажів, які, згідно із запропонованим визначенням, підпадають під характеристику сексуального типу «неідеальний герой» (на прикладі телесеріалів «Гра престолів», «Доктор Хаус», «Інтерни», «Шерлок», «Секс і місто», «Величне століття. Роксолана»).

Ключові слова: сексуальність; серіали; «Гра престолів»; маніпуляція; контент.

Грисюк В. Механизм внедрения сексуального типа «неидеальный герой» в телеконтент

Резюме. В статье предложена авторская дефиниция, а также описаны модели внедрения сексуального типа «неидеальный герой» в сериалах начала XXI века. На примере телесериалов «Игра престолов», «Доктор Хаус», «Интерны», «Шерлок», «Секс и город», «Величественный век. Роксолана» выявлены особенности построения образа главного героя с сексуальным типом «неидеальный герой», а также прописаны способы популяризации сериалов путем демонстрации на экране вариативных сексуальных сцен (инцест, гей-лесби-секс, бисексуальные отношения), которые основаны на эффекте гиперреалистичного вовлечения, провокации и отождествления.

В работе были использованы метод мониторинга (американское, британское, российское и турецкое телевидение начале XXI в.), анализ (характеристик построения образа главных персонажей в телесериалах), описательный метод (описание особенностей создания сексуальных типов «неидеальный герой»), а также метод сравнения (сопоставления действующих лиц различных кинолент).

Цель этого исследования – описать механизм и функции внедрения сексуального типа «неидеальный герой» в медиаконтент (на примере телесериалов «Игра престолов», «Доктор Хаус», «Интерны», «Шерлок», «Секс и город», «Величественный век. Роксолана»).

Ключевые слова: сексуальность; сериалы; «Игра престолов»; манипуляция; масс-медиа; контент.

1. Вступ

Головним критерієм успіху сучасних серіалів, як правило, є вдалий підхід до показу сексуальності (в широкому розумінні цього терміна). За визначенням у науковому журналі *Promotion of Sexual Health* (Pan American Health Organization World/Health Organization), сексуальність є ключовим аспектом життя людини та включає у себе стать, гендерну ідентичність і роль, еротизм, інтимність, сексуальну орієнтацію, репродукцію, задоволення та любов. Вона виражається в думках, фантазіях, бажаннях, віруваннях, ставленнях, цінностях, діяльності та ролі [1]. Сексуальність є результатом взаємодії біологічних, психологічних, соціально-економічних, культурних, етичних та релігійних чинників.

Під час моніторингу телеконтенту за 2015–2018 рр. висунуто гіпотезу, що однією з особливостей створення серіалів на початку XXI ст. є використання сексуального типу, який пропонуємо назвати «неідеальний герой». Цей сексуальний тип протиставляється «ідеальному герою», тобто персонажу у телеконтенті, який є взірцем досконалості і поєднує у собі зовнішню красу, високі моральні цінності, особливі таланти, вміння та знання. Сам тип ідеального героя є стереотипним і з'являється у свідомості людини у дитячому віці під впливом літератури та мультфільмів. «Людина часто не усвідомлює, що використовує у своїй поведінці певні ідеальні моделі, почерпнуті з вчинків певних героїчних персонажів. Необхідність звернення до досвіду улюбленого героя усвідомлюється, мабуть, лише тоді, коли виникає гострий внутрішній конфлікт, пов'язаний з вибором моделі поведінки в складній ситуації, і задається питанням: «А як вчинив би шанований мною герой? Який вибір він зробив би на моєму місці?» [2].

У 2014 р. на базі кафедри соціальної психології Факультету психології СПбГУ було проведено емпіричне дослідження, в межах якого проведено аналіз улюблених персонажів творів мистецтва. Об'єктом дослідження були школярі, студенти, аспіранти та молоді спеціалісти Санкт-Петербурга віком від 17-ти до 30-ти років. В цілому на різних етапах дослідження в роботі взяло участь 160 осіб; на основному етапі – 100 осіб. В межах одного із завдань дослідження розглядалося питання про значення ціннісних орієнтацій при виборі персонажів творів мистецтва як значимих. Улюбленими персонажами учасники дослідження називали героїв фільмів і серіалів: Доктор Хаус, Джон Сноу («Гра престолів»), Елізабет («Швидка допомога»), Шелдон Купер («Теорія великого вибуху»), Джек Долсоном («Титанік»), Джеймс Бонд («Агент 007»). При цьому найважливішими якостями улюблених персонажів, на думку респондентів, є: цілеспрямованість, почуття гумору, здатність на ризик, незалежність, чесність, мудрість, оптимізм [2]. Як бачимо, навіть синтез усіх згаданих респондентами якостей не створюють у підсумку ідеального героя (взірця без будь-яких вад), оскільки в переліку не згадано зовнішню привабливість, фізичну силу, винахідливість, креативність та ін. Якщо ж взяти першу з перелічених якостей (цілеспрямованість), то зрозуміло, що вона стосується героїв, які (у певному телеконтенті) перебувають на шляху до досягнення поставленої мети. Тобто на початку (книги, фільму, серіалу) вони не мали або були позбавлені чогось, тобто фактично в очах аудиторії були «неідеальними».

З наукової точки зору довести, що саме введення у контент сексуального типу «неідеальний герой» є однією із запорок його успіху, важко, бо для цього потрібно проводити експерименти з аудиторією, вивчаючи мозкову активність кожного реципієнта і його реакцію на показане. Однак сам факт популярності подібних образів у серіалах і фільмах засвідчує, що вони є бажаними та цікавими для аудиторії.

Втім, якщо вивести дефініцію класичного «неідеального героя», то це персонаж, негативні риси та вади якого переважають над чеснотами, але попри це він залишається улюб-

ленцем аудиторії та зразком для наслідування завдяки харизмі, цілеспрямованості, винахідливості, розуму тощо.

Розгляньмо серіал «Гра престолів» в аспекті масмедіа та масової комунікації, оскільки інформація про нього перейшла у площину дискурсу новин в інтернеті та на телебаченні: про стрічку пишуть українські та іноземні ЗМІ, знімають сюжети, дискутують та коментують, а отже, подібний контент має певний вплив на українську медіаудиторію.

2. Теоретичне підґрунтя

Теоретичною основою цієї роботи стали дисертації, монографії та наукові статті сучасних учених: К. Фрекман [3], А. Ігон [4], Д. Мерскін [5], Д. Канкел [6], Дж. Браун [7, 8, 9, 10], Р. Мюшамбле [11]. Важливою також є праця С. Лема [12] й українських науковців В. Різуна [13], Б. Потятиника [14]. Всі вони вивчали важливі аспекти сучасної масової комунікації, у тому числі з точки зору медіаосвіти та медіаекології. Крім цього, цінними для пропонованого дослідження були доповіді учасників конференції «Game of Thrones: An International Conference» [15] у Хартфордширському університеті (Великобританія, 6–7 вересня 2017 р.), а також наукові погляди професора Кембриджського університету Девіда Шпігелхалтера, який вивчає особливості впливу ток-шоу та серіалів (у т.ч. «Гри престолів») на ставлення британців до сексу [16]. Сформувані деякі висновки у ході дослідження допомогли публікації у виданні The Guardian [17].

3. Методи дослідження

У роботі використано метод моніторингу (розглянуто зразки серіального виробництва у США, Великобританії, Росії, Туреччині, що транслювалися в Україні або показані в російському перекладі на піратських інтернет-сайтах початку XXI ст.). Також у статті застосовано метод аналізу (побудови образів головних персонажів телесеріалів «Гра престолів», «Доктор Хаус», «Інтерни», «Шерлок», «Секс і місто», «Величне століття. Роксолана»), описовий метод (опис особливостей створення сексуальних типів «неідеальний герой»), а також метод порівняння (зіставлення та порівняння дійових осіб різних стрічок на предмет їх відповідності до сексуального типу «неідеальний герой»).

4. Результати дослідження

Дослідження не передбачало аналіз телеконтенту із сексуальним змістом, виготовленого в Україні чи українською мовою. Проте є популярні телепередачі, фільми та серіали, показані вперше телебаченням США, Європі, Азії. Згодом ці матеріали з'явилися у вільному доступі на піратських сайтах в інтернеті. Ніякого офіційного статусу в Україні вони не мають, не визначаються їх рейтинги та рівень популярності в українській медіаудиторії. Разом з тим, подібний контент скоріше за все впливає на українського глядача, вибудовуючи певну світоглядну картину та моделі поведінки.

Проілюструвати механізм застосування сексуального типу «неідеальний герой» ми вирішили на прикладі американського серіалу «Гра престолів» (A Game of Thrones, 2011–2019 рр.). Ця стрічка посідає перше місце у рейтингу, складеному сайтом Basetop, який вибудував ТОП найпопулярніших серіалів на основі значення індексу якості IMDb (Internet Movie Database) та кількості голосів глядачів. А ресурс Yahoo поставив «Гру престолів» на другу позицію в ТОП-10 впливових серіалів «золотого віку» телебачення [18]. Ще одним з показників популярності стрічки є статистика, опублікована на сайті TorrentFreak, де підраховано, що останній епізод третього сезону серіалу в 2012 р. був

скачаний в інтернеті 4,28 млн. разів, а останній епізод четвертого сезону в 2013 р. скачали 5,9 млн. разів [19].

Цікаво, що кілька американських вищих навчальних закладів (Гарвард, університети в Каліфорнії, Берклі, Бостонський коледж) запровадили спецкурси по «Грі престолів» [20]. Всі ці факти засвідчують вагоме значення і впливовість серіалу на маси, саме тому його феномен варто детально вивчити.

Американські математики зі штату Міннесота Ендрю Беверидж (Andrew Beveridge) та Джи Шан (Jie Shan) підготували публікацію, у якій за допомогою алгоритмів вираховували найважливіших персонажів серіалу «Гра престолів» за частотою згадки про них, а також за їх взаємодією з іншими героями саги. Результати дослідження були опубліковані на сайті МАА (Mathematical Association of America) під назвою Network of Thrones [21]. Згідно з висновком експертів, найважливішим персонажем серіалу «Гра престолів» є Тиріон Ланністер (Tyron Lannister), якого зіграв американський актор Пітер Дінклейдж (Peter Dinklage), далі за ним іде Джон Сноу (Jon Snow) у виконанні Кіта Герінгтона (Christopher Harington) та Санса Старк (Sansa Stark), образ якої втілила британка Софі Тернер (Sophie Turner). На четвертому місці – Дейнеріс Таргарієн (Емілія Кларк/Emilia Clarke). Якщо ж проаналізувати та описати ТОП-образ серіалу, то побачимо таке: Тиріон Ланністер – карлик, якого сам автор серії книг «Пісня льоду і полум'я» (на основі якої знятий серіал «Гра престолів») Дж. Мартін називає виродком й дає такий опис його зовнішності: очі різного кольору, непропорційна тілу, завелика голова, шрам, травма носа, низький ріст. У сазі він через специфічну зовнішність, випадкові сексуальні зав'язки, а також проблеми з алкоголем отримав прізвисько «Біс». Саме Тиріон є найкращим прикладом сексуального типу «неідеального героя», що набирає популярності у сучасній масовій культурі. Секрет цього образу, згідно з нашою гіпотезою, у тому, що глядач у своїх симпатіях віддає перевагу персонажу, який попри недоліки залишається у певному сенсі цікавим та привабливим. Натомість глядач менше цікавиться штучними зразками зовнішньої краси, моральності, духовності, сили та розуму. Ступінь прихильності зростає, коли «неідеальний герой» починає перемагати та досягати успіху. Це бачимо на прикладі того самого Тиріона Ланністера, який попри ненависть з боку родичів, проблеми із зовнішністю, похоть та шкідливі звички, знаходить вихід зі складних життєвих обставин, досягає влади та визнання. Це доводить статистика: аудиторія ставиться полюблено до Тиріона, він став одним з улюблених спільнот фанатів у соціальних мережах. Агрегатор рецензій Rotten Tomatoes провів дослідження для видання Business Insider, що встановило факт: Тиріон є улюбленим персонажем глядачів (28% голосів), на другому місці – Дейнеріс (19%), на третьому – Джон Сноу [22].

Крім цього, творці серіалу «Гра престолів» впроваджують у сюжет героїв з варіативними типами сексуальності, а це, в свою чергу, стає важливою частиною побудови їх (героїв) неідеального образу. У стрічці присутні сцени БДСМ-сексу, орального сексу, анального сексу, гомосексуального сексу (гей та лесбі-сексу), групового сексу, інцесту, в яких беруть участь як головні, так і другорядні персонажі саги. Кожен з цих випадків зафіксовано у таблиці. Як бачимо, сексуальність у серіалі представлена досить широко і у різних проявах, а отже, цей хід був продуманий творцями стрічки і розпланований у ході сюжету достатньо системно. Можна виділити кілька можливих причин демонстрації подібних варіативних сексуальних сцен у серіалі: 1) залучення та зацікавлення якомога ширшої аудиторії глядачів (демонстрація постільних сцен для глядачів з різними сексуальними нахилами); 2) привернення уваги; 3) новаторство (у актуалізації тем ЛГБТ, сексуальних збочень); 4) порушення проблеми толерантності та захист прав ЛГБТ; 5) провокація до спротиву (як PR- хід для масмедіа, щоб викликати критику і несприйняття).

Таблиця.

Різновиди прояву сексуальності у серіалі «Гра престолів» (1-7 сезони)

Прояв сексуальності	Персонажі-«неідеальні герої»
Інцест	Секс Серсеї та Джеймі Ланністерів (1 сезон, 1 серія).
Зґвалтування	Дайнеріс та Дрого (1 сезон, 2 серія), Санса Старк і Рамсі Болтона (6 сезон, 5 серія).
Секс з кастрованим чоловіком	Grey Worm та Міссандея (7 сезон, 2 серія).
Натяк на некрофілію	Серсея та Джеймі Ланністери у приміщенні з тілом їх загиблого сина (7 сезон, 3 серія).
Жорсткий секс	Рамсі Болтон та Міранда (5 сезон, 5 серія).
Лесбі-секс	Яра Грейджой та Елларія Сенд (7 сезон, 2 серія).
Гей-секс	Ренлі Баратеон і Лорас Тирел (1 сезон, 5 серія).
Секс з карликом	Тиріон Ланністер та повія Шая (поодинокі сцени упродовж 2-4 сезонів).
Бісексуальність	Секс Оберина Мартелла та Олівера під час оргії (4 сезон, 3 серія).
Груповий секс	Оргія Оберина Мартелла (4 сезон, 3 серія).
Вуаєризм	Петір Бейліш, Рос та повія (5 сезон, 3 серія).
Секс з малолітнім	Маргері Тирел та 12-річний Томмен Баратеон (5 сезон, 3 серія). Сцена у ліжку без деталізації та оголення.

Головний позитивний жіночий персонаж серіалу «Гра престолів» – Дейнеріс Таргарієн (Емілія Кларк) у першому сезоні серіалу покірня, недосвідчена, із зовнішністю підлітка, незаймана. Вибудовуючи цей образ, творці серіалу керувались, насамперед, американським баченням взірця краси молодій жінці: тонка талія, виражені груди, довге волосся, симетричні риси обличчя та великі очі. Сама актриса, Емілія Кларк, була визнана журналом *Esquire* найсексуальнішою жінкою 2015 р. [23], а також найбажанішою жінкою планети за версією журналу *AskMen* [24]. Вплив цього персонажу на аудиторію підтверджує той факт, що за останні роки десятки дітей у світі назвали іменем «Кхалісі» (вигаданий титул з такою назвою у серіалі «Гра престолів» носить Дейнеріс Таргарієн) [25].

У «Грі престолів» показують долю рабині, яка завдяки красі, мудрості та хитрості стійко переживає життєві негаразди, побої, зґвалтування і врешті досягає влади, щоб помститися кривдникам. З кожним новим сезоном серіалу Дейнеріс все більше набуває рис саме «неідеального героя», якого неможливо остаточно віднести до числа позитивних, оскільки переваги її зовнішності перебиваються вадами характеру.

Перший чоловік Дейнеріс – Дрого, вожак дикунів. Це персонаж гіпермаскулінного типу, у нього розвинута м'язова структура тіла, він уособлює владу, є домінантом у стосунках. Статевий акт між цими персонажами – це зґвалтування дикуном незайманої рабині-німфетки, яка не має іншого вибору, як підкоритися й терпіти. Модель деспот-домінант + німфетка користується популярністю в аудиторії. Про це свідчать дані переглядів на YouTube та рейтинги соціальних українських ток-шоу, в яких розповідаються подібні історії. Наприклад, ток-шоу «Стосується кожного» на телеканалі «Інтер» (Програма «Дитина дівчинки» за 10 лютого 2015 р. набрала понад 1 млн. переглядів. Розповідається про

розбещення 13-річної дівчинки з Вінницької області) [26] та «Говорить Україна» на телеканалі «Україна» (Програма «Девственниця для султана», ефір за 5 вересня 2017 р., відео лише в інтернеті переглянуло 1,7 млн. глядачів [27].

Чимало сайтів називають постільну сцену з Дейнеріс та Дрого найсексуальнішою у всьому серіалі, це підтверджує також інтернет-голосування 3 тис. читачів сайту Kanobi, які назвали секс вищезгаданих персонажів таким, що найбільше сподобався (20% голосів) [28]. Те саме можемо простежити в еротичному романі-бестселері англійки Е. Джейс «П'ятдесят відтінків сірого» (*Fifty shades of Grey*, 2015), де розповідається про БДСМ-секс між мільярдером та незайманою журналісткою. Раніше цю тему у творі «Лоліта» піднімав В. Набоков.

Втім, згадана сексуальна сцена є чи не найбільш традиційною у серіалі. Творці стрічки намагалися зацікавити якомога ширшу аудиторію глядачів, тому для зображення і відтворення сексуальних сцен вони використовували найрізноманітніші засоби привернення уваги не лише гетеросексуальної аудиторії з широкою палітрою секс-уподобань (анально-го, орального та БДСМ-сексу), а й такі новаторські для телебачення сцени інцесту, гомосексуального та групового сексу, а також бісексуальних стосунків. Втім, вищезгадана ідея все таки ґрунтується на стереотипах, хоча меншої мірою, ніж в інших серіалах та фільмах. Так, практично всі персонажі з варіативними проявами сексуальності є другорядними, а їх історії в ході серіалу закінчуються переважно трагічно. Наприклад, кхал Дрого, котрий згвалтував Дейнеріс, помер від отрути; гомосексуали Лорас і Ренлі теж трагічно загинули; лесбійка Яра Грейджой потрапила в полон, а її партнерка Елларія Санд вбита під час нападу на корабель. Бісексуал Оберин Мартен був переможений у поєдинку, йому вичавили очі та розтрощили череп. Головні негативні герої – Серсея та Джеймі, які у стрічці займаються інцестом, теж приречені на поразку, а їхні діти помирають. Навіть незвичний союз карлика Тиріона з повією Шаєю (що теж можна розглядати як певну сексуальну фантазію), закінчується зрадою та смертю повії.

Можна припустити, що тенденція «вбивати» головних та другорядних персонажів є особливістю цього серіалу (за словами автора книг Дж. Мартіна, заради підвищення рівня напруги) і вона прямо не стосується окремих аспектів проявів сексуальності чи маніпуляції на цій темі. Але у будь-якому разі це створює ілюзію, ніби стосунки, відмінні від традиційної моделі, є вторинними, мешовартісними і такими, що приречені на поразку й закінчуються смертю.

Також важливо розібратись, чому сексуальні сцени у серіалі є настільки привабливими для сучасних глядачів, які мають вільний доступ до різноманітних порно-матеріалів. Імовірно, шоуранери, усвідомлюючи особливості поширення сексуального контенту в інформаційних реаліях ХХІ ст. і вивчивши аудиторію, зробили акцент на наявності сюжету (що нібито очищує секс від звинувачень у самоцілі) та реалістично прописаних персонажах (що, порівняно з учасниками порнографічних роликів, не є штучними, а мають свою історію, характер, звички й логічно вписуються у контекст серіалу).

Сексуальні сцени у «Грі престолів» не є вульгарно-натуралістичними, постановочними, деталізованими, попри це є відвертими та варіативними, а прописаний психологізм персонажів, операторські прийоми тільки підсилюють ефект гіперреалістичного залучення у відображення сексуального контенту на екрані.

Для порівняння розгляньмо відомий американський серіал «Доктор Хаус» (*House, M.D.*, 2004–2012) з Х'ю Лорі (Hugh Laurie) в головній ролі. Стрічка розповідає про лікаря, який допомагає пацієнтам із заплутаними історіями хвороб. Образ доктора Хауса неоднозначний – це класичний «неідеальний герой», він не здатний до співчуття, ігнорує правила доброго тону, має фізичні вади, вживає наркотики. До того ж зовнішньо він нічим не вирізняється з-поміж інших. Назвати цей персонаж таким, що заслуговує на наслідування, важко, але він – професіонал високого класу. Саме поєднання у цьому образі негативного

та позитивного робить його цікавим аудиторії. Момент легітимізації «темного боку» особистості через видатні можливості стає ключем до розуміння та емпатії між глядачами та персонажем, якого грає Х'ю Лорі.

Варіації на цю тему можна відслідкувати й у серіалі «Інтерни», 2010–2016 рр. (російська адаптація американського серіалу «Клініка», 2001–2010 рр.). Лікар Андрій Биков (Іван Охлобистін) попри неврози, емоційність та складні стосунки з усіма навколишніми, залишається професіоналом своєї справи та у специфічний спосіб навчає недосвідчених колег-інтернів. Якщо ж уявити цей серіал з ідеальним персонажем в головній ролі, то руйнується вся концепція цього медіапродукту, а відтак і зменшується цікавість до нього глядачів.

Сексуальний тип «неідеальний герой» бачимо і в американському серіалі «Секс і місто» (*Sex In The City*, 1998–2004 рр.), котрий транслювали в Україні. Головну героїню, яку грає Сара Джесіка Паркер, видання *Maxim* у 2007 р. назвало найнесексуальнішою жінкою в світі [29]. Така оцінка, звісно, не може бути об'єктивною, але є показовою. Важливо, що на захист акторки стали журналісти багатьох таблоїдів, у тому числі колумністка *The Guardian* Аріель Лев (*Ariel S. Leve*) [30]. Тим не менше, за сюжетом стрічки героїня акторки Паркер має чималий сексуальний досвід, пише в газету постійні колонки про секс, знайомиться з чоловіком і будує з ним своє майбутнє.

У турецькому серіалі «Величне століття. Роксолана» (*Muhteşem Yüzyıl*, 2011–2014 рр.) також використовується один із різновидів застосування сексуального типу «неідеальний герой», точніше – «неідеальна героїня». За сюжетом, рабіня Настя з України потрапляє у полон до турецького султана й стає його наложницею. У порівнянні з іншими жінками в гаремі вона у невідгідному становищі: не знає мови, сповідує іншу релігію, неосвічена, надто емоційна, імпульсивна, скромно одягнута. Однак глядач спостерігає за її абсолютним зовнішнім та внутрішнім перевтіленням, що допомагає їй досягнути прихильності володаря, отримати багатство та владу. Однак головна героїня не є доброчесною, навпаки часто вчиняє лише з огляду на власні інтереси, вирізняється мстивістю та жорстокістю до ворогів. Також вона не відповідає критеріям краси, які панують зараз в Європі та США – пишнотіла, невисокого зросту. Власне, цей персонаж, згідно з нашою гіпотезою, цікавий аудиторії, зокрема і завдяки своїй неідеальності, яка не заважає їй досягти бажаного.

Яскравим прикладом, що підтверджує описану тенденцію, є британський серіал про пригоди детектива Шерлока Холмса «*Sherlock*» (з 2010 р.) з Бенедиктом Кембербетчем (*Benedict Cumberbatch*) в головній ролі. Якщо порівняти специфіку побудови образу Холмса у цій стрічці та, наприклад, у радянському серіалі, де зіграв В. Ліванов («Шерлок Холмс і доктор Ватсон», 1979–1986 рр.), то складно не помітити різницю у підходах до побудови образу. У серіалі 1979–1986 рр. Шерлок максимально наближений до взірця позитивного персонажу, натомість у британській версії 2010 р. – це наркоман, асоціальний інтроверт, який порушує усталені етичні та соціальні норми задля вирішення поставленої задачі. Тобто типовий «неідеальний герой», згідно із запропонованим вище визначенням.

Підсумовуючи все вищесказане, можемо окреслити модель побудови сексуального типу «неідеальний герой»: 1) фізичні вади / зовнішня непривабливість / вади поведінки та характеру; 2) харизма; 3) наявність однієї чи кількох видатних переваг, умінь, талантів, особливих знань, можливостей. Ця модель ґрунтується на таких методах впливу: ефект гіперреалістичного залучення (вада – це ознака реальної речі чи організму, а ідеал за своєю суттю є ефемерним, фантастичним); провокація, що сприяє запам'ятовуванню, та отождолення глядача з персонажем, якому він симпатизує.

5. Висновки

На початку XXI ст. сексуальний тип «неідеальний герой» все частіше застосовується в телеконтенті. У статті ми навели та описали кілька зразків впровадження персонажів такого типу у серіали «Гра престолів», «Доктор Хаус», «Інтерни», «Шерлок», «Секс і місто», «Величне століття. Роксолана». Запропоновано гіпотезу відносно можливих причин демонстрації у серіалі «Гра престолів» варіативної сексуальності, що є одним із способів побудови типу «неідеальний герой»: 1) залучення та зацікавлення якомога ширшої аудиторії глядачів (демонстрація постільних сцен для глядачів з різними сексуальними нахилами); 2) привернення уваги; 3) новаторство (у актуалізації тем ЛГБТ, сексуальних збочень); 4) порушення проблеми толерантності та захист прав ЛГБТ; 5) провокація до спротиву (як PR-хід для масмедіа, щоб викликати критику і несприйняття).

Перераховано моделі та ймовірні причини показу варіативних сексуальних сцен для побудови образу «неідеальних героїв». Наведено гіпотезу, згідно з якою у розглянутих серіалах є два методи впливу на аудиторію в аспекті сексуальності: використання у сюжеті персонажів сексуального типу «неідеальний герой» і створення ефекту гіперреалістичного залучення у плані демонстрації сексуальності (через демонстрацію варіативних сексуальних сцен).

References

1. UNESCO (2000), *Promotion of Sexual Health: Recommendations for Action*, Antigua Guatemala, May 19-22, p. 64.
2. Pushkina, A.V. (2015), "Heroes of our time: the role of the characters", *Historical, Philosophical, Political and Legal Sciences, Cultural and Art Studies. Questions of Theory and Practice*, Gramota, Tambov, no. 4, part 1, pp. 147-150.
3. Frackman, K. (2009), *The Abject of My Affection: "Heimosexuality" in German Texts and Films*, Dr. diss., University of Massachusetts Amherst, 246 p.
4. Eaton, A.A. (2011), *Prescriptions for Persuasion: The Relationship Between Sex Role Norms and Gender Differences in Persuadability*, Proquest, Umi Dissertation Publishing, Charleston SC, United States, 186 p.
5. Merskin, D. (2015), *Sexualization of Mass Media. How and Why We Do It*, Humanitarian Center, Kharkov, 380 p.
6. Cope-Farrar, K.M. & Kunkel, D. (2002), *Sexual Messages in Teens' Favorite Prime-Time Television Programs*, 230 p.
7. Brown, J.D., Steele, J.R. & Walsh-Childers, K. (2002), "Sexual teens, sexual media: Investigating media's influence on adolescent sexuality", *LEA's Communication Series*, Mahwah, N.J. : Lawrence Erlbaum, p. 59-78.
8. Brown, J. (2007), "From Calvin Klein to Paris Hilton and MeSpace: Adolescents, sex, and the media", *Adolescent Medicine: State of the Art Review*, vol. 18 (03), p. 484-507.
9. Brown, J., Halpern, C. & D'Engle, K. (2005), "Mass media as a sexual super peer for early maturing girls", *Journal of Adolescent Health*, vol. 36, p. 420-427.
10. Brown, J. & Campbell, K. (1986), "Race and gender in music videos: The same beat but a different drummer", *Journal of Communication*, vol. 36(1), pp. 94-106.
11. Mushamble, R. (2011), *Orgasm and West*, Tempora, Kyiv, 444 p.
12. Lem, S. (1991), "Erotica and sex in science fiction and futurology", *Chelovek [A Man]*, vol. 6, pp.41-43.
13. Rizun, V. (2003), *Masses*, Kyiv University, Kyiv, 108 p.

14. Potiatynyk, B. (2001), "Informational "gas mask" of media literacy instead of media-environment which is suitable for life (or some doubts about media literacy)", *Mediaekolohiia: Biuleten Instytutu Ekolohii Masovoi Informatsii LNU Imeni Ivana Franka [Mediaecology: Bulletin of the Institute of Ecology of Mass Media of Ivan Franko National University of Lviv]*, part 2, 32 p.
15. Lusher, A. (2017), "World's first academic Game of Thrones conference to discuss fan theories, medieval parallels and 'existential explosive plasticity'", *Independent*, available at: www.independent.co.uk/arts-entertainment/tv/game-of-thrones-worlds-first-academic-conference-fan-theories-season-7-season-8-existential-a7921476.html (accessed: 13 October 2018)
16. Chamary, JV (2016), "Is "Game of Thrones" killing your sex life?", *Forbes*, available at: www.forbes.com/sites/jvchamary/2016/06/06/game-thrones-sex-statistics/#2976977770d0 (accessed: 13.10.2018)
17. Spangler, T. (2012), "Report: HBO's "Game of Thrones" most-pirated TV show of 2012", *BC*, available at: <https://www.broadcastingcable.com/news/report-hbos-game-thrones-most-pirated-tv-show-2012-49694> (accessed: 13.10.2018).
18. Henderson, D. (2014), "Game of Thrones": too much racism and sexism – so I stopped watching", *The Guardian*, available at: www.theguardian.com/tv-and-radio/2014/apr/29/game-of-thrones-racism-sexism-rape (accessed: 19.10.2018)
19. Keeling, R. (2018), "The most influential TV shows of the 21st century so far", *Yahoo! Movies*, available at: <https://uk.movies.yahoo.com/important-tv-shows-modern-era-122541487.html> (accessed: 13.10.2018).
20. Waxman, O. (2017), "Game of Thrones is even changing how scholars study the real middle ages", *Time*, available at: www.time.com/4837351/game-of-thrones-real-medieval-history/ (accessed: 21.10.2018)
21. Bondarev, A. (2016), "American mathematicians found out who was the main character of "Games of Thrones"", *Novoye Vremia [New Time]*, available at: <https://nv.ua/ukr/science/voskresnoje-chtivo/nedilnij-chtivo-amerikanski-matematiki-virahuvali-ho-je-golovnim-gerojem-gri-prestoliv-107616.html> (accessed: 07.10.2018)
22. Alone, N. (2017), "Game of Thrones" fans picked their favorite villains, heroes, seasons - and which deaths were most satisfying", *Businessinsider*, available at: www.businessinsider.com/game-of-thrones-survey-favorite-villain-hero-season-death-rotten-tomatoes-2017-6 (accessed: 23 October 2018)
23. Markovits, B. (2015), "The Gorgeous Balance of Emilia Clarke, Sexiest Woman Alive", available at: www.c.com/entertainment/interviews/a38719/emilia-clarke-swa-2015/ (accessed: 01.10.2018)
24. Franich, D. (2014), "Emilia Clarke voted most desirable woman of 2014", *Entertainment*, available at: www.ew.com/article/2014/02/11/emilia-clarke-most-desirable-woman-2014/ (accessed: 05.10.2018)
25. Mzimba, L. (2017), "Game of Thrones Arya among 200 most popular names", *BBC News*, available at: www.bbc.com/news/entertainment-arts-41336738 (accessed: 17.10.2018)
26. A Talk Show "Tse Stosuietsia Kozhnoho"/"It Concerns To Everyone" (2015), "A child of the girl", available at: www.youtube.com/watch?v=ja8AiJNOdH0 (accessed: 05.10.2018).
27. A Talk Show "Hovoryt Ukraina"/"Ukraine Broadcasts" (2017), "Virgin for the Sultan", available at: www.youtube.com/watch?v=b1m55kVM66I (accessed: 05.10.2018).
28. Varkov, D. (2017), "10 most important erotic scenes from Games of Thrones", available at: www.kanobu.ru/news/10-samyih-yarkih-izapominayuschih-sya-eroticheskikh-stsen-izigryi-prestolov-394248/ (accessed: 19.10.2018).

29. Voice of America (2007), "Maxim Magazine names Sarah Jessica Parker world's unsexiest woman", available at: <https://www.voanews.com/a/a-13-2007-10-29-voa55-66695877/558734.html> (accessed: 23.10.2018)
30. Leve, A. (2008), "Sarah Jessica Parker is upset at being called unsexy. But what do Maxim readers know about woman?", available at: www.theguardian.com/commentisfree/2008/mar/27/2 (accessed: 19.10.2018)

Submitted 29.10.2018

Список джерел

1. Promotion of Sexual Health: Recommendations for Action (2000), Antigua Guatemala, May 19-22, p. 6.
2. Пушкина А.В. Герои нашего времени: роль персонажей произведений искусства в формировании героев и идеалов современной молодежи // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики (входит в перечень ВАК). Тамбов: Грамота, 2015. № 4. Ч. 1. С. 147-150.
3. Frackman K. (2009), «The abject of my affection: «Heimosexuality» in German texts and films», University of Massachusetts Amherst, Dissertations Publishing, 246 p.
4. Eaton, A. (2009), «Prescriptions for persuasion: The relationship between sex role norms and gender differences in persuadability», The University of Chicago, Dissertations Publishing.
5. Мерский Д. Сексуализация медиа. Как и почему мы это делаем. Харьков : Гуманитарный центр, 2015. 380 с.
6. Cope-Farrar, K. M., & Kunkel, D. (2002) «Sexual messages in teens' favorite prime-time television programs», 230 p.
7. Brown, J. D., Steele, J. R. (2008), «LEA's communication series. Sexual teens, sexual media: Investigating media's influence on adolescent sexuality», p. 59–78.
8. Brown, J. (2007), «From Calvin Klein to Paris Hilton and MeSpace: Adolescents, sex, and the media», Adolescent Medicine: State of the Art Review, V. 18 (03), p. 484–507.
9. Brown J., Halpern C., D'Engle K. (2005), « Mass media as a sexual super peer for early maturing girls // Journal of Adolescent Health», V. 36, p. 420–427.
10. Brown, J., Campbell, K. (1986), «Race and gender in music videos: The same beat but a different drummer», Journal of Communication, – V.36(1). – p.94–106.
11. Мюшамбле Р. Оргазм і Захід. Київ : Темпора, 2011. 444 с.
12. Лем С. Эротика и секс в фантастике и футурологии // Человек. 1991. №6. С.41–43.
13. Різун В. Маси. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2003. 108 с.
14. Потятиник Б. Інформаційні «протигази» медіа-грамотності замість придатного для життя медіа-довкілля (або деякі сумніви щодо media literacy) // Медіаекологія: Бюлетень Інституту екології масової інформації ЛНУ імені Івана Франка. 2001. Ч. 2. С. 32.
15. Lusher, A. (2017), «World's first academic Game of Thrones conference to discuss fan theories, medieval parallels and 'Existential Explosive Plasticity', available at: www.independent.co.uk/arts-entertainment/tv/game-of-thrones-worlds-first-academic-conference-fan-theories-season-7-season-8-existential-a7921476.html (accessed: 13 October 2018)
16. Chamary, JV. (2016), «Is 'Game Of Thrones' Killing Your Sex Life?», available at: www.forbes.com/sites/jvchamary/2016/06/06/game-thrones-sex-statistics/#2976977770d0 (accessed: 13 October 2018)
17. Spangler T. (2012) Report: HBO's 'Game of Thrones' Most-Pirated TV Show of 2012 , available at: <https://www.broadcastingcable.com/news/report-hbos-game-thrones-most-pirated-tv-show-2012-49694> (accessed: 13 October 2018).

18. Henderson, D. (2014), «Game of Thrones: too much racism and sexism – so I stopped watching», available at: www.theguardian.com/tv-and-radio/2014/apr/29/game-of-thrones-racism-sexism-rape (accessed: 19 October 2018)
19. Keeling, R. (2018), «The most influential TV shows of the 21st century so far», available at: www.uk.movies.yahoo.com/important-tv-shows-modern-era-122541487.html?guccounter=1 (accessed: 13 October 2018)
20. Waxman, O. (2017), «Game of Thrones Is Even Changing How Scholars Study the Real Middle Ages», available at: www.time.com/4837351/game-of-thrones-real-medieval-history/ (accessed: 21 October 2018)
21. Бондарев, О. Американські математики вираховували, хто є головним героєм Гри престолів available at: www.nv.ua/ukr/techno/voskresnoje-chtivo/nedilnij-chtivo-amerikanski-matematiki-virahuvali-hto-je-golovnim-gerojem-gri-prestoliv-107616.html (accessed: 07 October 2018)
22. McAlone, N. (2017), «Game of Thrones’ fans picked their favorite villains, heroes, seasons - and which deaths were most satisfying», available at: www.businessinsider.com/game-of-thrones-survey-favorite-villain-hero-season-death-rotten-tomatoes-2017-6 (accessed: 23 October 2018)
23. Markovits, B. (2015), «The Gorgeous Balance of Emilia Clarke, Sexiest Woman Alive», available at: www.c.com/entertainment/interviews/a38719/emilia-clarke-swa-2015/ (accessed: 19 October 2018)
24. Franich, D. (2014), «Emilia Clarke voted Most Desirable Woman of 2014», available at: www.ew.com/article/2014/02/11/emilia-clarke-most-desirable-woman-2014/ (accessed: 05 October 2018)
25. Mzimba, L. (2017), «Game of Thrones Arya among 200 most popular names», available at: www.bbc.com/news/entertainment-arts-41336738 (accessed: 17 October 2018)
26. Ребёнок девочки // Ток-шоу «Касается Каждого», ефір від 10.02.2015, available at: www.youtube.com/watch?v=ja8AiJNOdH0 (accessed: 05 October 2018).
27. Девственница для султана // Ток-шоу «Говорить Україна», ефір від 5 вересня 2017 року, available at: www.youtube.com/watch?v=b1m55kVM66I (accessed: 05 October 2018).
28. Варков, Д. (2017), «10 самых важных эротических сцен из «Игры престолов», available at: www.kanobu.ru/news/10-samyih-yarkih-izapominayuschihsya-eroticheskikh-stsen-izigryi-prestolov-394248/ (accessed: 19 October 2018)
29. Voice of America (2007), ‘Maxim’ Magazine Names Sarah Jessica Parker World’s Unsexiest Woman, available at: <https://www.voanews.com/a/a-13-2007-10-29-voa55-66695877/558734.html> (accessed: 23 October 2018)
30. Leve, A. (2008), «Sarah Jessica Parker is upset at being called unsexy. But what do Maxim readers know about women?», available at: www.theguardian.com/commentisfree/2008/mar/27/2 (accessed: 19 October 2018)

Надійшла до редколегії 29.10.2018